

This devar Torah will (correctly) seem a week late, but I will use the excuse that it deals with the entire book of Vayikra, so perhaps is appropriate for Shabbat *Hagadol*. It continues my effort to define the discipline of Rabbinic reading of Torah both in its own terms and in contrast to the method often associated with Rashbam.

Vayikra1:1

He called to Mosheh;	ויקרא אל משה
Hashem spoke to him	וידבר ה' אליו
from <i>Ohel Moed</i>	מאהל מועד
saying	לאמר

Sefer Vayikra opens mysteriously: Who is it that called to Mosheh? When? Where?

Rashbam comments as follows:

1. Since it is written above,	1. לפי שכת' למעלה
2. at the end of the (previous) book,	2. בסוף הספר
3. "Mosheh was not able to come in to the <i>Ohel Moed</i> ",	3. ולא יכול משה לבא אל אהל מועד וגו',
4. therefore the Holy called him from within the <i>Ohel Moed</i> ,	4. לכך קראהו הק' מתוך אהל מועד.
5. and this is the (proper) interpretation of the verse:	5. וכן פרוש המקרא:
6. He called to Mosheh	6. ויקרא אל משה
7. from <i>Ohel Moed</i>	7. מאהל מועד
8. He spoke to him	8. וידבר אליו
9. saying	9. לאמר.
10. "from Ohel" modifies "called"	10 "מאהל" מוסב על "ויקרא",
11. as in "Called to him Hashem from the mountain saying"	11 כמו "ויקרא אליו ה' מן ההר לאמר",
12. "He heard the voice speaking to him from atop [the <i>kaporet</i>]" -	12 "וישמע את הקול מדבר אליו מעל [הכפרת]" -
13. (meaning that) from atop the <i>kaporet</i> he heard the voice,	13 מעל הכפרת שמע את הקול,
14. So too here from the <i>Ohel</i> he heard the voice,	14 אף כאן מן [האהל שמע את הקול,
15. also as in "Called to him [Elokim] from within the bush.	15 [וכן] ויקרא אליו [א-להים] מתוך הסנה:

Rashbam explains that

- 1) it was Hashem who called to Moshe, and
- 2) that He called to him from Ohel Moed, and
- 3) that he did so because, as we learned at the end of Sefer Shemot, Moshe could not enter the *Ohel Moed* because “the Cloud was dwelling upon it, and the Glory of Hashem was filling the mishkan”.

But

- a) Rashbam resolves the mystery without addressing *why* the Torah was written mysteriously.
- b) Similarly - Rashbam connects the beginning of Vayikra to the end of Shemot, but never addresses the question of why the books are separated. As a result, he does not reach, let alone answer, the question of why the book starts with these words.
- c) Finally - Rashbam cites two (of the three) verses in Shemot in which Hashem calls to Mosheh to support the syntactic claim that the form “X called to Y from Z” can mean “X called from Z to Y”. He does not seek to find any common *semantic* denominator among the calls.

My contention is that each of these gaps reflects a divergence from Chazal’s mode of reading. A Rabbinic reader would assume

- a) that a text’s syntax must have semantic significance, in other words that translation is treachery even within the same language, and
- b) that the order of a book is significant, and that the same words may have very different significance if they occur at the beginning or end of a book rather than the middle¹, and
- c) that the meaning of “G-d calling Mosheh” in our verse is best discovered by studying it in the substantive context of other times that G-d calls, and specifically other times that G-d calls Mosheh.

---

¹ This is not the same as saying that the literary order of a book must conform to the chronological order of the narrative. This cannot be the case in Chumash, which explicitly places some sections dated earlier after those dated later; the debate about whether or not יש מוקדם ומאוחר בתורה relates only to undated sections.

I note in passing that Sefer Shemot does not actually end with Mosheh's inability to enter the *Ohel Moed*; rather, it ends by noting that throughout their desert sojourn, the Children of Israel journeyed when and only when the cloud did.

By contrast, Rashiⁱ, selectively following midrashim, adopts the position that "He called to Mosheh" is *not the introduction to an episode, but rather the caption of the book*. Our verse should be understood as follows:

"He called (to express that he valued him) to Mosheh (each time He intended to speak with him; the call was audible only to Mosheh, and then) Hashem spoke to him (and not to Aharon, even though Mosheh would have to repeat His words to Aharon) from *Ohel Moed* (and was audible only within *Ohel Moed*)."

Rashi thus explains why the book opens with this clause and why the phrase "from Ohel Moed" is in the second clause rather than the first. He also located this "calling" within a tradition that regards "calling" generally, and especially Divine calling, as a gesture of affection.

Much the same approach is taken by R. Avin in the name of R. Berakhyah in Vayikra Rabbah 1:4ⁱⁱ, but the form is very different. He begins by citing Tehillim 89:20:

אֶזְדַּבְּרָתָּ בְּרֵיזוֹן לְחַסֵּדֶיךָ
וַתֹּאמֶר
שׁוֹמְרֵי עֲזָרְךָ עַל גְּבוּרָתְךָ
הָרַחֵמְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

Then You spoke in a vision to Your pious ones,
and You said:

"I have placed effective-help on a mighty one,
I have raised up a chosen one from the nation".

For the Midrash, the question is: What Biblical characters are referenced here? Its answer is Avraham, David, and Mosheh.

For us, the question is: Do the Rabbis genuinely believe these characters to be in the verse, or are they simply using the verse as an excuse to praise these characters?

My answer is:

The Rabbis likely understood *אז* as locating this verse in history. That said, the very next verse refers to David – *מצאתי דוד עבדי* – so he seems a likely subject here as well. However, the verse refers to “pious ones” – plural!

The Psalm is introduced as *משכיל לאיתן האזרחי*, and tradition identifies Eitan haEzrachi as Avraham. (We can quibble about the historicity of that tradition, but the midrash is entitled to assume it). So the chapter now refers to plural *chasidim*. Why is the further claim that Mosheh is referenced necessary?

Tehillim 106:5 identifies Mosheh as “His chosen”, and the case is made that Mosheh can be described as a “mighty one” because he was able to withstand hearing the voice of Hashem when the entire Jewish people could not. Therefore G-d called to Mosheh, and to Mosheh alone.

My sense is that this argument is not compelling, and it would be tempting to dismiss the midrash as eisegesis:

However – Midrash is often the record of a performance, rather than the embodiment of an interpretation. In this type of midrashic performance art, the goal is to use a verse from Tehillim to explain the Torah verse of the Parshah – in other words, any interpretation of the verse from Tehillim has only instrumental value, and we need not be concerned with how compelling it is exegetically rather than pedagogically. The *reading* is of the verse of Torah – and the *exegetical* claim is that Hashem *called* to Mosheh to come to Him in Ohel Moed because Mosheh alone was capable of *bearing* the experience of hearing the Divine voice – therefore they needed *privacy*.

This *reading* once again sees our verse as a caption for the whole book – the reason G-d speaks to Mosheh, rather than to all Israel, is that no one else is capable of listening, even when Revelation does not have the dramatic accoutrements of Sinai.

Shabbat Shalom

Aryeh Klapper

ⁱ **Rashi to Vayikra 1:1**

He called to Mosheh

All speakings and saying-tos and commandings were preceded by ‘calling’ –

which is a term of endearment,
the language that the ministering angels use,
as Scripture says: “and they called each to each”,
but to the prophets of the Nations of the World, He appeared to them using terms of
transience and *tum’ah*,
as Scripture says: “Vayikar Elokim to Bil’am”.

He called to Mosheh –

The voice went and reached his (Mosheh’s) ears, but all Israel did not hear.

It would have been possible to say that there was also a ‘calling’ for each break –
To prevent this Scripture writes “and He spoke.”

So what was the purpose of the breaks?

To give Mosheh time to reflect between each paragraph and each topic.

All the more so an ordinary person learning from an ordinary person (must reflect
between paragraphs and topics).

To him –

to exclude Aharon.

Rabbi Yehudah ben Beteira says:

In thirteen places in the Torah it says “to Moshe and Aharon”,

but correspondingly there are thirteen exclusions,

in order to teach you that (the first 13) were not said to Aharon, but rather were
said to Mosheh to say to Aharon.

These are the thirteen exclusions:

“to speak with him”, “speaking to him”, “He spoke to him”, “I will meet you”ⁱ [etc.]

The complete list is in Torat Kohanim (= Sifra1:8-9 = Midrash Halakhah on Vayikra).

It would have been possible to say that (all Israel) heard the Voice of the calling?

To prevent this Scripture writes “*kol elav*” (Bamidbar 7:89) rather than “*kol lo*” –

Mosheh heard, but all Israel did not hear.

From Ohel Moed –

This teaches that the Voice ceased and did not go out beyond the Ohel.

It would have been possible to say that this was because the Voice was low (volume)?

To prevent this Scripture writes “the Voice” –

What is the meaning of “the Voice”?

the same voice explained in Tehillim 29:4-5 – “the Voice of Hashem is powerful, the
Voice of Hashem is glorious, the Voice of Hashem shatters cedars”.

If this is so, why does Scripture write “**from Ohel Moed**”?

To teach us that the Voice ceased [etc.]

Similarly (Yechezkel 10:5) “the voice of the wings of the cherubs was
heard until the outer courtyard”.

It would have been possible to say that this was because the voice was low – To prevent this Scripture writes “like the Voice of E-l Shad-dai in His speaking”

Why then does Scripture write “until the outer courtyard”?

Because when the voice reached there, it ceased.¹

ויקרא אל משה -
לכל דברות ולכל אמירות ולכל צוויים קדמה קריאה,
לשון חבה,
לשון שמלאכי השרת משתמשים בו,
שנאמר (ישעיה ו ג) וקרא זה אל זה,
אבל לנביאי אומות העולם נגלה עליהן בלשון עראי וטומאה,
שנאמר (במדבר כג ד) ויקר א-להים אל בלעם:
ויקרא אל משה -
הקול הולך ומגיע לאזניו, וכל ישראל לא שומעין.
יכול אף להפסקות היתה קריאה?
תלמוד לומר וידבר -
לדבור היתה קריאה, ולא להפסקות.
ומה היו הפסקות משמשות?
ליתן ריוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה ובין ענין לענין,
קל וחומר להדיוט הלומד מן ההדיוט:
אליו - למעט את אהרן.
ר' יהודה בן בתירא אומר:
שלשה עשר דברות נאמרו בתורה למשה ולאהרן,
וכנגדן נאמרו שלשה עשר מיעוטין,
ללמדך שלא לאהרן נאמרו, אלא למשה שיאמר לאהרן.
ואלו הן שלשה עשר מיעוטין:
(1) לדבר אתו (2) מדבר אליו (3) וידבר אליו (4) ונועדתי לך
כולן בתורת כהנים.
יכול שמעו את קול הקריאה?
תלמוד לומר קול לו, קול אליו (במדבר ז פט) -
משה שמע, וכל ישראל לא שמעו:
מאהל מועד -
מלמד שהיה הקול נפסק ולא היה יוצא חוץ לאהל.
יכול מפני שהקול נמוך?
תלמוד לומר את הקול (שם),
מהו הקול, הוא הקול המפורש בתהלים (כט ד - ה) קול ה' בכח קול ה' בהדר, קול ה' שובר
ארזים,
אם כן למה נאמר מאהל מועד?
מלמד שהיה הקול נפסק.
כיוצא בו (יחזקאל י ה) וקול כנפי הכרובים נשמע עד החצר החיצונה.
יכול (מפני) שהקול נמוך?
תלמוד לומר (שם) כקול אל-שדי בדברו,
אם כן למה, נאמר עד החצר החיצונה?

שכיון שמגיע שם היה נפסק:

תהלים פרק פט

- (א) מִשְׁכִּיל לַאֲתֵי הַאֲזָרָחִי:
- (ב) חֲסִידֵי יִקְוֶה עוֹלָם אֲשֶׁר יִלְוֶה וְדָר אֹדוּ יַעֲמֹנְתָּהּ בְּפִי:
- (ג) כִּי אָמַרְתָּ יְעוֹלָם חֲסִידֵי יִבְנֶה שְׁמִי תִכְנֹן אֶמְוֶנְתָּהּ בְּהֵם:
- (ד) כָּרַתְתָּ בְּרִית לְבַחֲרֵי נֶשְׁבַעְתָּ לְדָוִד עַבְדְּךָ:
- (ה) עַד עוֹלָם אֲכִין זֶרַעְךָ וּבְנֵיךָ לְדָר וְדוֹר כִּסְאֶךָ סֵלָה:
- (ו) וַיֹּדוּ עַם יִשְׂרָאֵל יִקְוֶה אַף אֶמְוֶנְתָּהּ בְּקֶלֶקֶל דִּשְׁיָם:
- (ז) כִּי מִי בִשְׁחָק יַעֲרֶךְ לִיקְוֶה יְדִמֶה לִיקְוֶה בְּבִנְיָאֵלִים:
- (ח) אֲלֵנְעִרְךָ בְּסוֹדֶךָ דִּשְׁיָם רַבָּה וְנֹרָא עַל כָּל סַבִּיבָיו:
- (ט) יִקְוֶה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִדִּקְסָסִים יִהְיֶה וְאֶמְוֶנְתָּהּ סַבִּיבוֹתֶיהָ:
- (י) אֶתְהַמְשֵׁל בְּגֵאוֹת הַיָּם בְּשׂוֹא גְלוֹי אֶתְהַשְׁבַּח:
- (יא) אֶתְהַדְּכַתְּ כַתְּלֵי הַיָּם בְּזָרוּעַ עֲזָרְךָ פִּזְרֵת אוֹיְבֶיךָ:
- (יב) לֶךְ שְׁמִי אַף לֶךְ אֶרֶץ תִּבְלֵב וּמִלֵּא אֶתְיָסֵד תֵּם:
- (יג) צְפוֹן וַיִּמְיֵן אֶתְהַבְּרָתְּ בּוֹרְחָר מִן בְּשֵׁם יְרֵנָּה:
- (יד) לֶךְ זָרוּעַ עִם גְּבוּרַתְּ עֲזָרְךָ רֹם יִמְיֵךְ:
- (טו) צִדְקַתְּ וּמִשְׁפָּט מִכּוֹן כִּסְאֶךָ חֲסִידֵיךָ וְאֶמְיֵךְ יִקְדְּמוּ פְּנֵיךָ:
- (טז) אֲשֶׁר יִהְיֶה עִם יוֹדֵי רֹעֵה יִקְוֶה בְּאוֹר פְּנֵיךָ יֵהֱלֹךְ:
- (יז) בְּשֵׁם יְהוָה יִגִּילוּן כָּל הַיּוֹם וּבְצִדְקַתְּ יִרְוִמוּ:
- (יח) כִּי תִפְאֶרֶת עֲזָמוֹ אֶתְהַוְּבֵר צֶנֶךָ <תֵּרִים> תֵּרִים קֶרֶן נָנוּ:
- (יט) כִּי לִיקְוֶה מִגִּבּוֹר וְלֶקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל מִלְכָנוּ:
- אֲדַבֵּר בְּרֵתְּ בְּסִימְנוֹן לְחִסְדֵיךָ וְתִאֲמַר שִׁיבֵנו עַל גְּבוּרַתְּ יִמּוֹתֵינוּ בְּחֹרֵם עַם:**
- (כא) מִצָּתִידֵיךָ וְעַבְדֵיךָ בְּשֵׁם יְהוָה יִשְׁחַתְּנוּ:
- (כב) אֲשֶׁר יִדְּתֵנוּ כּוֹן עִמּוֹ אַף זָרוּעַ יִתְאַמְצוּ:
- (כג) לֹא יִשְׂא אוֹיְבוֹ וּבָן עוֹלָה לֹא יַעֲנֶה:
- (כד) וְכַתּוֹתֵינוּ מִפְּנֵי צָרָנוּ וּמִשְׁנֵאֵי אֶגּוֹף:
- (כה) וְאֶמְוֶנְתָּ יְחִסְדֵינוּ וּבְשֵׁם יְהוָה רֹם קֶרֶן:
- (כו) וְשִׁמְתָּ בָּיָם יְדוֹ וּבְנֵה רוֹתֵינוּ:
- (כז) הוּא יִקְרָא נִי אֲבִי אֶתְהַאֲלִי וְצִוֵּנוּ יִשׁוּעַתֵנוּ:
- (כח) אַף אֲנִי בְּכוֹר אֶתְנַהַע לִיוֹן לְמִלְכֵי אֶרֶץ:
- (כט) לְעוֹלָם <אֲשַׁמּוֹר> אֲשֶׁר מֵרִלּוֹ חֲסִידֵינוּ וְבֵרֵיתֵנוּ נֶאֱמַרְנוּ לוֹ:
- (ל) וְשִׁמְתָּ יְלַעֲדֵנוּ עוֹ וְכִסְאוֹ כִימֵי שְׁמִי:
- (לא) אֵם יַעֲזְבוּ בְּנֵי תוֹרֵתֵנוּ וּבְמִשְׁפָּטֵינוּ יִלְכּוּן:
- (לב) אֵם חֲקֵתֵנוּ יִחַלְלוּ וּמִצּוֹתֵינוּ לֹא יִשְׁמְרוּ:
- (לג) וּפִקְדוֹתֵינוּ בְּשֵׁם פֶּשַׁע עִם וּבְנִגְעִים עוֹנֵם:
- (לד) וְחֲסִידֵינוּ לֹא אֶפְיִר מִעִמּוֹ וְלֹא אֶשְׁקֶר בְּאֶמְוֶנְתֵנוּ:
- (לה) לֹא אֶחַלְלֵנוּ יִתְוַמָּצָא שְׁפָתֵינוּ לֹא אֶשְׁנֶה:
- (לו) אֶחַת נֶשְׁבַעְתָּ בְּקֶדְשֵׁינוּ אֵם לְדָוִד אֶכְזָב:
- (לז) זֶרַע עוֹלָם יֵהְיֶה וְכִסְאוֹ כִשְׁמֵנוּ שִׁנְגֵד:
- (לח) כִּיֵּרַח יִכּוֹן עוֹלָם וְעַד בְּשֵׁם יְהוָה נֶאֱמַרְנוּ סֵלָה:
- (לט) וְאֶתְהַזְנַחְתָּ וְתִמְאָס הַתְּעַבְרַתְּ עִם שְׁמֵנוּ:
- אֶרֶץ (מ) הַבְּרִית עַבְדְּךָ חַלְלֵתֵנוּ לְאֶרֶץ נְזָרוּ:
- (מא) פְּרִצֵת כָּל גְּדֵרֵינוּ שְׁמֵנוּ מִבְּצָרָנוּ מִחַתְּנוּ:
- (מב) שְׁפָהוּ כָּל עֲבָרֵינוּ יְדֵרְהוּ יֵהֱתֵר פֹּה לִשְׁכֵנוּ:
- (מג) הֵרִימוּ יְמֵינוּ צָרָנוּ שְׁמֵנוּ מִחַתְּנוּ כָּל אוֹיְבוֹנוּ:
- (מד) אַף תִּאֲשְׁרֵנוּ בּוֹ וְלֹא הֵקֵי יִמְתּוּ בְּמִלְחָמָה:
- (מה) הַשְׁבַּח מִטְהָרוּ וְכִסְאוֹ לְאֶרֶץ מִגְרַתְּנוּ:
- (מו) הַקְּצֵרְנוּ יְמֵינוּ עִלּוּמֵנוּ יִהְיֶה עִטֵנוּ עִלּוּ בּוֹשֵׁה סֵלָה:
- (מז) עַד מִהֵי יִקְוֶה תִסְתַּר לְנֶצַח בְּעַרְכָנוּ אֲשֶׁר תִּמְתֵּךְ:

(מח) יִזְמְרוּ אֶת לֵד עַל מַה שֶׁ יֵאָבֵר אֶת כָּל בְּנֵי אָדָם:
(מט) מִי גָבַר יְחִיָּה וְלֹא יָרָא מֵוֹת יִמְלֹט נַפְשׁוֹ מִיַּד שׂוֹלֵה:
(נ) אִיָּה תִסְדֵּי יֵהֱרֵר אֲשֵׁנִים אֲדֹנָי נִשְׁבַּעַת לֵד וְדָבָר מוֹנֵתָ:
(נא) זָכַר אֲדֹנָי תְּרַפֵּת עֲשֵׂת וְיִבְתֵּיק יְכָלָר בֵּים עַמִּים:
(נב) אֲשֶׁר תְּרַפֵּת פּוֹאֵבִיק יִקְוֶק אֲשֶׁר תְּרַפֵּת פּוֹעֵק בּוֹת מִשִּׁיתָ:
(נג) בְּרוּךְ יִקְוֶק לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

מדרש רבה ויקרא א: [ד]

ר' אבין בשם ר' ברכיה סבא פתח

אז דברת בחזון לחסידיך ותאמר שויתי עזר על גבור הרימ[ותי] בחור מעם (תהלים פט, כ).

מדבר באברהם – שנדבר עמו בדיבור ובחזיון,

הה"ד אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברם במחזה לאמר (בראשית טו, א).

לחסידיך -

תתן אמת ליעקב חסד לאברהם (מיכה ז, כ).

ותאמר שויתי עזר על גיבור – שהרג ארבעה מלכים בלילה אחת,

הה"ד ויחלק עליהם לילה וגו' (בראשית יד, ט).

אמ' ר' פינחס וכי יש לך אדם שרודף הרוגים

דכתיב ויכם וירדפם (שם /בראשית י"ד/),

אלא מלמד שהקב"ה רודף ואברהם הורג.

הרימותי בחור מעם –

אתה הוא ה' הא-להים אשר בחרת באברם והוצאתו מאור כשדים (נחמיה ט, ז).

מדבר בדוד שנידבר עמו בדיבור ובחזיון,

הה"ד ככל הדברים האלה וככל החזיון הזה כן דבר נתן אל דוד (ש"ב = שמואל ב' ז, יז).

לחסידיך -

לדוד שמרה נפשי כי חסיד אני (תהלים פו, ב).

ותאמר שויתי עזר על גבור -

ר' אבה בר כהנא ורבנן.

ר' אבה בר כהנא אמ' שלש עשרה מלחמות עשה דוד.

ורבנן אמ': שמנה עשרה.

ולא פליגי -

מאן דאמ' שלש עשרה - לצורכיהן של ישראל;

מאן דאמ' שמנה עשרה - חמש לצורך עצמו, ושלוש עשרה לצורך ישראל.

הרימותי בחור מעם -

ויבחר בדוד עבדו ויקחהו וגו' (תהלים עח, ע).

מדבר במשה שנדבר עימו בדיבור ובחזיון,

דכ' פה אל פה אדבר בו (במדבר יב, ח).

לחסידיך - שהיה משבטו שללוי,

אתו שכת' בו תומיך ואוריך לאיש חסידיך (דברים לג, ח).

ותאמר שויתי עזר על גבור -

אתיא כהיא דאמ' ר' תנחום בן חנילאי:

בנוהג שבעולם משוי שקשה לאחד נוח לשנים, לשנים נוח לארבעה, או שמה משוי שקשה לששים ריבו

/ריבוא/ נוח לאחד!?

כל ישראל עומדין לפני הר סיני ואומ' אם יספים אנחנו לשמ' (דברים ה, כא), ומשה שומע קול דיבור עצמו וחיה.

תדע לך שהוא כן, שמכולם לא קרא הדיבור אלא למשה,
דכתיב ויקרא אל משה.

הרימותי בחור מעם -

לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו להשיב חמתו מהשחית (תהלים קו, כג).